

Abstract

The study of the criteria for the selection of spouses among students in medical university at Sabzevar in 1386

By:

Mohammadi, Seiran¹ & Abbasi Mostafa² & Moradi Mohammad Reza³

1. University student majoring in Family hygiene at Sabzevar Medical University

2. BS student majoring in Nursing at Sabzevar Medical University

3. University student majoring in hygiene at Sabzevar Medical University

Koshan, Mohsen⁴ and Akaberi, Arash⁵

4. Teaching staff at Sabzevar Medical University

5. Teaching staff at sabzevar Medical University

Objectives:

Choosing someone to get married to, considered an important stage in one's mental growth, is an important and inevitable event in one's life. Many authorities have always emphasized that marriage as a social behavior is done to satisfy one's emotional and affective needs. If, in addition to enjoying the necessary physical, mental and social characteristics for marriage, one uses adequate criteria to choose someone to get married to, he or she is less likely to face problems and quarrels of married life.

Method:

This descriptive study was performed to determine spouse selection criteria used and followed by university students. The statistical population of the study included all the university students at Sabzevar Medical University. From this population, a sample of 353 students was randomly selected. Having developed the needed questionnaire, the researchers estimated its reliability through Cronbach Alpha. The obtained data were then analyzed using SPSS.

Findings:

The participants of the study consisted of 353 male (34.87%) and female (65.2 %) students. The mean age of the sample was 20.13 (-+ 1.21). The findings of the study showed that the participants believed that the appropriate ages for marriage are 25. 22 and 21.63 for males and females respectively. Moreover, it was revealed that female participants gave more importance to 3 criteria of honesty, good-temperedness, and virginity while male ones viewed honesty, good-temperedness and loyalty as the first most important criteria in selecting spouses. As can be seen, two criteria are common among the male and female participants. From the perspective of female participants the least important criteria were: 1. being a relative, 2. living in the same town, 3. having a good financial status. The least important criteria for male participants were: 1. being from the same town, 2. being a relative, and 3. having commitment to religious dos and don'ts.

Conclusion:

The university students studied in this study considered honesty and morality (good-temperedness) the two important criteria to select someone to get married with. It seems that these two personal characteristics are valued among university students.

KEY WORD: selecting spouses, students, sabzevar

بررسی ملاک های انتخاب همسر از دیدگاه دانشجویان دانشکده ی علوم

پزشکی سبزوار در سال ۱۳۸۶

سیران محمدی^۱، مصطفی عباسی^۲، محمد رضا مرادی^۳

محسن کوشان^۴، آرش اکابری^۵

زمینه و هدف: انتخاب همسر جزئی از مراحل رشد روانی انسان محسوب می شود، و امر اجتناب ناپذیری به نظر می رسد، ازدواج به عنوان مهم ترین رفتار اجتماعی برای دستیابی به نیاز های عاطفی همواره مورد تایید بوده است. اگر افراد در زمان ازدواج شرایط لازم جسمانی، روانی و اجتماعی را داشته باشند، و ملاک های مناسبی را برای انتخاب همسر در نظر بگیرند کم تر دچار نارضایتی زناشویی و اختلافات ناشی از آن می گردند.

روش بررسی: پژوهش حاضر به روش توصیفی - مقطعی و به منظور تعیین معیارهای انتخاب همسر از دیدگاه دانشجویان انجام شد. جامعه ی پژوهش دانشجویان شاغل به تحصیل در نیم سال اول سال تحصیلی ۸۷-۸۶ دانشکده ی علوم پزشکی سبزوار بودند. حجم نمونه ۳۵۳ نفر برآورد گردید. پایایی پرسش نامه با استفاده از آلفای کرن باخ مشخص شد. و داده های حاصله از پرسش نامه با آمار توصیفی و تحت نرم افزار SPSS مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته ها: بر اساس یافته های پژوهش ۳۴٫۸ درصد افراد مورد مطالعه پسر و ۶۵٫۲ درصد دختر بودند، میانگین سنی افراد شرکت کننده در این مطالعه $1,21 \pm 20,13$ می باشد، میانگین سن مناسب ازدواج از دیدگاه دانشجویان برای پسران $2,03 \pm 25,28$ و برای دختران $1,91 \pm 21,63$ پیشنهاد گردید. هم چنین یافته ها نشان داد که ۳ معیار دارای اهمیت بیش تر در انتخاب همسر از دیدگاه دختران به ترتیب صداقت، اخلاق خوب، عفت و پاکدامنی و از دیدگاه پسران به ترتیب صداقت، اخلاق خوب و وفاداری است. که دو معیار اول برای هر دو جنس یکسان است. از دیدگاه دختران در انتخاب همسر آینده معیار هایی نظیر فامیل بودن، هم شهری بودن و وضعیت اقتصادی طرف مقابل و از دیدگاه پسران فامیل بودن، هم شهری بودن؛ و میزان عمل به مستحبات دینی دارای کم ترین اهمیت بودند.

نتیجه گیری: دانشجویان مورد مطالعه صداقت و اخلاق را از نکات مؤثر در انتخاب همسر آینده دانسته اند که این مسئله اهمیت صداقت و اخلاق را در جامعه ی دانشجویی نشان می دهد .

واژه های کلیدی: معیارهای همسرگزینی، دانشجو، سبزوار.

۱- دانشجوی کاردانی بهداشت خانواده دانشکده علوم پزشکی سبزوار؛

۲- دانشجوی کارشناسی پرستاری دانشکده علوم پزشکی سبزوار؛

۳- دانشجوی کاردانی بهداشت مبارزه دانشکده علوم پزشکی سبزوار؛

۴- عضو هیئت علمی دانشکده علوم پزشکی سبزوار؛

۵- کارشناس ارشد آمار حیاتی و عضو هیئت علمی دانشکده علوم پزشکی سبزوار؛

مقدمه

انتخاب همسر جزئی از مراحل رشد روانی انسان محسوب می‌شود و امری اجتناب ناپذیر به نظر می‌رسد. ازدواج به عنوان مهم‌ترین رفتار اجتماعی برای دستیابی به نیازهای عاطفی و کسب امنیت همواره مورد تایید بوده است. (۱)

خداوند تبارک و تعالی در سوره ی مبارکه ی روم آیه ی ۲۱ می‌فرماید «از نشانه های خداست که برایتان از جنس خودتان همسرانی آفرید، تا در کنار یکدیگر آرامش بیابید، و در میان شما دوستی و مهربانی نهاد» (۲)

به راستی این تعبیر لطیف قرآن که داشتن همسر موجب آرامش روح می‌گردد، آنگاه بیشتر جلوه می‌کند، که انسانی از حالات پر هیجان نسل مجرد امروز درست آگاه باشد، و بداند که آنها در چه ناکامی‌ها و ناآرامی‌های فکری به سر می‌برند، و نیاز آنان به این آرامش تا چه حدی است. بر همین اساس یکی از انگیزه‌های مهم انسان برای ازدواج رسیدن به آرامش می‌باشد، و برای رسیدن به این هدف ازدواج می‌کند فرد واقعاً با ازدواج احساس آرامش و آسایش می‌کند. (۲)

بنابراین ازدواج ضمن آنکه ضامن یک زندگی آرام بخش در بحرانی‌ترین سنین عمر است، به عنوان تعهد قانونی و عاطفی برای بنیان گذاری یک خانواده جدید نیز می‌باشد. با این حال در نهایت تعجب درصد قابل توجهی از این پیوندها که با آرزوی فراوانی شکل می‌گیرد، به طلاق منجر می‌شود. براساس آمار جهانی در طول ۱۵ سال گذشته نرخ ازدواج تقریباً ثابت مانده است، در حالی که میزان طلاق بالا رفته است. مثلاً در آمریکا ۴۰٪ گزارش شده است. در آمریکا اکثر قتل‌ها یک ریشه‌ی خانوادگی دارد، و میزان زد و خورد‌های خانوادگی و طلاق به شدت افزایش یافته است. (۳)

در کشور ما در این زمینه آمار منسجمی تاکنون منتشر نشده است. البته به دلیل اعتقاد مذهبی و بافت خاص فرهنگی و ارزش‌های اخلاقی حاکم بر جامعه انتظار می‌رود میزان طلاق مانند کشورهای غربی نباشد. اما میزان آن از ۱۲٪ تا ۳۰٪ گزارش شده است. براساس این مطالعات اگر افراد در زمان ازدواج شرایط لازم جسمانی، روانی و اجتماعی را داشته باشند، و ملاک‌های مناسبی را برای انتخاب افراد در نظر بگیرند کم‌تر دچار نارضایتی زناشویی و اختلافات ناشی از آن می‌گردند. نمونه‌هایی از این عوامل که در کتب روان‌شناسی ذکر شده عبارتند از: خصوصیات شخصیتی، تناسب فرهنگی، مذهبی و طبقاتی خانواده‌ها، اهداف و برنامه‌های زندگی، سطح تحصیلات، رضایت بستگان درجه ی اول و .....

دانشجویان به ویژه دانشجویان علوم پزشکی به دلیل مشغله‌ی درسی بیش از سایر جوانان موانع و مشکلاتی را فرا روی خود در امر ازدواج و تشکیل خانواده مشاهده می‌کنند. مقایسه‌ی سن متوسط ازدواج در جامعه‌ی دانشجویان و غیر دانشجویان، سن متوسط ازدواج برای دانشجویان پسر علوم پزشکی ۲۷/۲ سال و دانشجویان دختر علوم پزشکی ۲۹/۱ سال می‌باشد. و در مجموع سن ازدواج برای این دانشجویان ۳ سال بیشتر از متوسط سن ازدواج در جامعه است. از دلایل این افزایش سن ازدواج می‌توان به مشکلات مادی، عدم اطمینان از آینده‌ی شغلی و به طور کلی ملاک‌های انتخابی سخت و یا اشتباه را بیان نمود. (۴)

دانشجویان مجرد دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد نیز اساسی‌ترین مشکل ازدواج را عدم یافتن فرد مناسب با توجه به معیارهای خود می‌دانند. هم‌چنین اکثریت آنها عدم ازدواج را نگرانی از افت تحصیلی ذکر کردند. و این دانشجویان صفات اصلی همسران آینده‌ی خود را چنین برشمرده‌اند. ۱-ایمان

یافته ها

از مجموع ۳۵۳ نفر دانشجویان مورد بررسی ۱۲۳ نفر (۳۴/۸٪) افراد مورد مطالعه پسر و ۲۳۰ نفر (۶۵/۲٪) دختر بودند. میانگین سنی افراد مورد مطالعه $20/31 \pm 1/21$ بود و حداقل سن آزمودنی‌ها در این پژوهش ۱۸ سال و حداکثر سن ۲۶ سال بود. ۴۰/۸٪ از افراد جامعه مورد مطالعه در مقطع کارشناسی و ۵۹/۲٪ در مقطع کاردانی شاغل به تحصیل بودند، ۲۷/۲٪ (۹۶ نفر) دانشجویان مورد مطالعه در رشته‌ی پرستاری، ۱۴/۲٪ (۵۰ نفر) در رشته‌ی مامایی، ۳۸/۸٪ (۱۳۷ نفر) در رشته‌ی های بهداشت، ۶/۲٪ (۲۲ نفر) در رشته‌ی هوشبری، ۶/۵٪ (۲۳ نفر) در رشته‌ی اتاق عمل و ۷/۱٪ (۲۵ نفر) در رشته فوریت پزشکی شاغل به تحصیل بودند. ۷۸/۸٪ افراد شاغل به تحصیل در دوره‌ی روزانه و ۲۱/۲٪ افراد شاغل به تحصیل در دوره شبانه بودند. ۷۳/۱٪ دانشجویان در خوابگاه، ۲۲/۹٪ همراه والدین و ۴٪ آنان در خارج از خوابگاه یا منزل والدین زندگی می‌کردند. همچنین ۹۰/۹٪ افراد مورد مطالعه مجرد، ۸/۵٪ متأهل و ۰/۶٪ مطلقه بودند. در پاسخ به سوال به نظر شما فاصله‌ی سنی مناسب بین زوجین چه قدر است؟ بیش از ۵۳/۸٪ دختران و پسران فاصله سنی مناسب زوجین را بین ۳-۵ سال فقط ۲/۳٪ آنها نبود فاصله‌ی سنی مناسب را ایده‌آل دانسته اند. ۴/۲٪ پسران با نبود فاصله سنی بین زوجین موافق بودند، در حالی که ۱/۳٪ دختران این نظر را نداشتند. همچنین ۹/۳٪ دختران فاصله سنی مناسب را بیش از ۵ سال مناسب دانستند، در حالی که فقط ۳/۴٪ پسران موافق این فاصله سنی بودند. و با توجه به نتایج فوق از نظر آماری اختلاف معنی دار است. ($p=0/003$)

علاوه بر آن در پاسخ به این سوال که به نظر شما سن مناسب ازدواج برای پسران و دختران چه قدر است؟ سن مناسب ازدواج برای پسران از دیدگاه دختران

۲- خوش اخلاقی ۳- مسئولیت پذیری ۴- وفاداری ۵- زیبایی (۱).
ما نیز بر آن شده ایم تا در این مطالعه ملاک ها و معیار هایی که دانشجویان برای انتخاب همسر خوب در نظر می‌گیرند را بررسی کنیم و در صورت عدم تطابق با هنجارها سعی در دادن آگاهی به این افراد کرده و برای راهنمایی آنها به راه صحیح با کمک مسولین و آگاهان در این زمینه در جهت رساندن آنها به آینده ای روشن تلاش نماییم. نتایج حاصل از این پژوهش می‌تواند در اختیار مرکز مشاوره‌ی دانشکده قرارگیرد، تا استفاده ی لازم از آنها صورت پذیرد و هم چنین با انتشار آن می‌توان به مردم و افراد در شرف ازدواج آگاهی داد و از آن به عنوان یک وسیله‌ی آموزشی جهت تغییر هنجارهای غلط بهره برد و نیز این پژوهش قابل استفاده تمام افرادی است که در این زمینه سر و کار دارند.

روش پژوهش

این پژوهش به روش توصیفی- مقطعی و به منظور تعیین معیارهای انتخاب همسر از دیدگاه دانشجویان دانشکده‌ی علوم پزشکی سبزوار می‌باشد. جامعه‌ی آماری مورد مطالعه دانشجویان شاغل به تحصیل در نیم‌سال اول سال تحصیلی ۸۶-۸۷ دانشکده‌ی علوم پزشکی سبزوار می‌باشد. حجم نمونه بر آورد شده ۳۵۳ نفر بود، که به روش نمونه گیری تصادفی- طبقه ای انتخاب شدند. روش جمع آوری داده ها پرسش نامه بود. پرسش نامه که شامل دو بخش ۱- اطلاعات دموگرافی ۲- سوالات پیرامون ملاک ها و معیارهای انتخاب همسر بود سوالات پیرامون ملاک‌ها و معیارهای حاوی ۳۲ عدد بود، پایایی پرسش نامه با استفاده از آلفای کرن باخ مشخص شد، و داده های حاصل از پرسش‌نامه با آمار توصیفی (جداول، میانگین و آمار استنباطی) و تحت نرم افزار SPSS مورد تجزیه و تحلیل آماری قرار گرفت.

دهند. (جدول شماره ۱) که با توجه به نتایج از نظر آماری اختلاف معنی دار است. ($p=0/001$)
 ۷۵/۴٪ از افراد جامعه مورد پژوهش اهمیت صداقت را در انتخاب همسر آینده خیلی زیاد می‌دانند، ۶۶/۷٪ پسران و ۸۰٪ دختران به صداقت همسر آینده اهمیت خیلی زیاد می‌دهند. (جدول شماره ۱) که از نظر آماری اختلاف معنی دار می‌باشد. ($p=0/001$)

یافته‌ها نشان داد که ۵۲/۴٪ دختران و ۴۳/۹٪ پسران فداکاری همسر را دارای اهمیت خیلی زیاد می‌دانند. همچنین ۱۷/۱٪ پسران و ۸/۳٪ دختران به آن به عنوان یک معیار در حد متوسط می‌نگرند. (جدول شماره ۱) که با توجه به نتایج از نظر آماری اختلاف معنی دار است. ($p=0/003$)

۶۰/۴٪ دختران و ۵۴/۵٪ پسران اهمیت مهربانی همسر را در همسرگزینی خیلی زیاد می‌دانند. که از نظر آماری اختلاف معنی دار نمی‌باشد. ($p=0/003$)
 بر اساس یافته‌های پژوهش دانشجویان دختر و پسر به وفاداری در همسرگزینی اهمیت بالایی می‌دهند، چنان که ۷۳٪ دختران و ۶۶/۱٪ پسران آن را به عنوان یک معیار دارای اهمیت خیلی زیاد می‌دانند. (جدول شماره ۱) که از نظر آماری اختلاف معنی دار نیست. ($p=0/02$)

با توجه به یافته‌ها دختران نسبت به پسران به داشتن شغل مناسب همسر آینده اهمیت بیش‌تری می‌دهند، چنان که ۴۷/۱٪ آن را دارای اهمیت زیاد، ۲۷/۱٪ دارای اهمیت خیلی زیاد و فقط ۱/۸٪ آن را دارای اهمیت کم می‌دانند. درحالی‌که فقط ۲۸/۷٪ پسران به شغل مناسب همسر آینده اهمیت زیاد، ۱۳/۹٪ اهمیت خیلی زیاد و ۱۰/۷٪ آن را دارای اهمیت در حد کم در همسرگزینی می‌دانند. (جدول شماره ۱) که با توجه به نتایج فوق از نظر آماری اختلاف معنی دار است. ($p<0/001$)

بیش‌تر از سن پیشنهادی خود پسران بود، و سن مناسب ازدواج دختران از دیدگاه پسران کم‌تر از سن پیشنهادی خود دختران بود. میانگین سن ازدواج از دیدگاه دانشجویان برای پسران $25/28 \pm 2/03$ سال و برای دختران $21/63 \pm 1/9$ سال پیشنهاد شد. نظر پسران در مورد سن پیشنهادی برای پسران $22/38 \pm 2/90$ و برای دختران $20/78 \pm 2/19$ و نظر دختران در مورد سن پیشنهادی برای پسران $22/07 \pm 1/58$ سال و برای دختران $25/47 \pm 1/79$ سال بود. که از نظر آماری این اختلاف معنی دار است. ($p=0/001$)

بر اساس یافته‌ها ۵۰/۳٪ دانشجویان به معیار میزان عمل به واجبات دینی همسر آینده اهمیت خیلی زیاد می‌دهند، ۵۵/۹٪ دختران و ۳۹/۸٪ پسران آن را دارای اهمیت خیلی زیاد می‌دانند. (جدول شماره ۱) با توجه به نتایج از نظر آماری اختلاف معنی دار است. ($p=0/0007$)

همچنین ۵۷/۴٪ دختران و ۵۹/۸٪ پسران میزان عمل به مستحبات دینی را در همسرگزینی دارای اهمیت در حد متوسط می‌دانند و فقط ۶/۶٪ پسران و ۷/۴٪ دختران آن را به عنوان یک معیار دارای اهمیت خیلی زیاد می‌دانند، که از نظر آماری اختلاف معنی دار نیست. ($p=0/12$)

یافته‌ها نشان داد، که معیار اخلاق خوب دارای اهمیت بالایی در بین جامعه مورد پژوهش می‌باشد. ۸۳٪ دختران و ۶۹/۱٪ پسران به آن اهمیت خیلی زیاد می‌دهند. (جدول شماره ۱) که با توجه به اطلاعات حاصل از نظر آماری اختلاف معنی دار می‌باشد. ($p=0/001$)

در این مطالعه هیچ‌یک از دانشجویان دختر و پسر عفت و پاکدامنی همسر آینده را کم‌اهمیت یا بی‌اهمیت ندانستند، ۷۷/۴٪ دختران و ۶۳/۴٪ پسران آن را دارای اهمیت خیلی زیاد، ۱/۷٪ دختران و ۴/۶٪ پسران نیز به آن در حد متوسط اهمیت می‌-

بر اساس یافته های حاصل از پژوهش هیچ کدام از دختران و پسران داشتن روحیه استقلال فردی همسر آینده خود را بی اهمیت ندانسته اند، $52/4\%$ دختران و 26% پسران آن را دارای اهمیت خیلی زیاد، $8/3\%$ دختران و 26% پسران دارای اهمیت در حد متوسط می دانند. (جدول شماره ۱) با توجه به نتایج از نظر آماری اختلاف معنی دار می باشد. ($p=0/001$)

نتایج حاکی از آن است، که سلامت جسمانی برای تمام افراد جامعه مورد پژوهش دارای اهمیت بالایی است چنان که، $53/9\%$ دختران و $49/6\%$ پسران به آن به عنوان یک ملاک در انتخاب همسر آینده اهمیت خیلی زیاد می دهند، که از نظر آماری اختلاف معنی دار نیست. ($p=0/4$)

یافته‌ها نشان داد که بین دیدگاه دختر و پسر در مورد خصوصیات شخصیتی در همسرگزینی تفاوت وجود ندارد چنانکه $30/1\%$ دختران و $31/1\%$ پسران آن را دارای اهمیت خیلی زیاد می دانند. که از نظر آماری اختلاف معنی دار نمی باشد. ($p=0/44$)

در جامعه‌ی مورد پژوهش بین دیدگاه دختر و پسر از نظر اهمیت زیبایی ظاهری در انتخاب همسر آینده تفاوت وجود دارد. به طوری که $44/7\%$ پسران به زیبایی ظاهری در انتخاب همسر خود اهمیت زیاد و 35% آن‌ها اهمیت متوسط می دهند، در حالی که فقط $16/5\%$ دختران آن را دارای اهمیت زیاد و $67/4\%$ آنها نیز آن را به عنوان یک معیار در حد متوسط در نظر می‌گیرند. (جدول شماره ۱) و با توجه به نتایج حاصل از نظر آماری اختلاف معنی دار است. ($p=0/001$)

بر اساس یافته‌ها روحیه تفاهم و همکاری در همسر گزینی برای $40/9\%$ دختران و $32/5\%$ پسران دارای اهمیت خیلی زیادی است. که از نظر آماری اختلاف معنی دار نیست. ($p=0/2$)

بر اساس یافته‌ها $59/4\%$ دختران و $56/6\%$ پسران به وضعیت اقتصادی طرف مقابل در همسر گزینی اهمیت در حد متوسط می دهند، $17/2\%$ پسران و $23/6\%$ دختران به آن به عنوان یک ملاک دارای اهمیت زیاد توجه می کنند. (جدول شماره ۱) با توجه به نتایج از نظر آماری اختلاف معنی دار نیست. ($p=0/26$)

بر اساس اطلاعات به دست آمده $4/9\%$ از پسران به میزان تحصیلات در همسرگزینی اهمیت کم می دهند، $39/3\%$ آنها نیز در این مورد به آن اهمیت زیاد می دهند، در حالی که $0/9\%$ دختران آن را به عنوان یک ملاک دارای اهمیت کم و $50/9\%$ آنها نیز آن را به عنوان یک معیار دارای اهمیت زیاد در نظر می گیرند که از نظر آماری اختلاف معنی دار است. ($p=0/006$)

یافته‌ها نشان داد که نوع شغل برای دختران در انتخاب همسر آینده نسبت به پسران دارای اهمیت بیش تری است، چنان که فقط $0/4\%$ دختران توجه به آن را در همسر گزینی بی اهمیت، $47/2\%$ دارای اهمیت زیاد و $23/6\%$ دارای اهمیت خیلی زیاد می دانند، در حالی که $4/1\%$ پسران آن را بی اهمیت، $31/7\%$ دارای اهمیت زیاد و $17/1\%$ به آن در انتخاب همسر آینده اهمیت خیلی زیاد می دهند. با توجه به نتایج فوق از نظر آماری اختلاف معنی دار است. ($p=0/001$)

در این مطالعه بین دیدگاه دختر و پسر در مورد مسئولیت پذیری همسر آینده تفاوت وجود دارد، به طوری که $63/8\%$ آن را به عنوان یک معیار دارای اهمیت خیلی زیاد در نظر می‌گیرند، و هیچ یک از دختران آن را به عنوان یک معیار کم اهمیت ندانسته اند؛ در حالی که $37/7\%$ پسران آن را یک معیار دارای اهمیت خیلی زیاد می دانند و $15/6\%$ نیز به آن در حد متوسط اهمیت می دهند. (جدول شماره ۱) که از نظر آماری اختلاف معنی دار است. ($p=0/001$)

۳٪ دختران اصالت خانوادگی همسر آینده را دارای اهمیت کم دانسته اند، همچنین ۲۸/۳٪ آنها آن را به عنوان یک ملاک دارای اهمیت خیلی زیاد در نظر می‌گیرند. هیچ یک از پسران اصالت خانوادگی را در همسر گزینی کم اهمیت ندانسته اند و ۳۶/۶٪ آنها به آن در انتخاب همسر اهمیت خیلی زیاد و ۴۴/۳٪ نیز اهمیت زیاد می‌دهند. (جدول شماره ۱) با توجه به نتایج فوق از نظر آماری اختلاف معنی دار نمی‌باشد. ($p=0/13$)

یافته‌ها حاکی از آن است که ۲۵/۵٪ از افراد جامعه مورد مطالعه (۳۶/۵٪ دختران و ۳۵/۸٪ پسران) شناخت قبلی را در انتخاب همسر دارای اهمیت خیلی زیادی می‌دانند، ۳۱/۷٪ دختران و ۳۴/۳٪ پسران اهمیت آن را در حد متوسط ذکر کرده‌اند. از نظر آماری اختلاف معنی دار می‌باشد. ($p=0/93$)

یافته‌ها نشان داد که ۵۰/۷٪ دختران رضایت والدین خود را در انتخاب همسر خود دارای اهمیت خیلی زیاد می‌دانند، و فقط ۳۵/۲٪ پسران این نظر را دارند، همچنین ۵٪ پسران رضایت والدین خود را بی‌اهمیت یا دارای اهمیت کم دانسته‌اند درحالی‌که هیچ یک از دختران با این نظر موافق نمی‌باشند. (جدول شماره ۱) با توجه به اطلاعات بدست آمده از نظر آماری اختلاف معنی دار می‌باشد. ($p=0/01$)

در مورد رضایت والدین طرف مقابل دختران نسبت به پسران اهمیت بیش تری می‌دهند، ۵۰/۷٪ دختران و ۳۵/۲٪ پسران آن را دارای اهمیت خیلی زیاد، همچنین ۹/۳٪ دختران و ۲۱/۵٪ پسران اهمیت آن را در حد متوسط می‌دانند. (جدول شماره ۱) از نظر آماری اختلاف معنی دار است. ($p=0/01$)

بر اساس یافته‌های حاصل از پژوهش ۸/۱٪ پسران و ۱/۷٪ دختران تناسب سطح تحصیلات دختر و پسر را در همسرگزینی دارای اهمیت کم می‌دانند، بیش از ۲۴/۳٪ دختران و ۱۷/۱٪ پسران به

تناسب سطح تحصیلات در انتخاب همسر اهمیت خیلی زیاد می‌دهند. (جدول شماره ۱) که با توجه به اطلاعات حاصله از نظر آماری اختلاف معنی دار است. ($p=0/028$)

بر اساس این مطالعه ۵۵/۲٪ دختران و ۴۲/۳٪ پسران به اشتراک مذهبی در بحث انتخاب همسر اهمیت خیلی زیادی می‌دهند، همچنین ۰/۴٪ دختران و ۴/۹٪ پسران آن را دارای اهمیت کم می‌دانند. که با توجه به نتایج حاصله از نظر آماری اختلاف معنی دار است. ($p=0/004$)

همچنین اشتراک فرهنگی در همسرگزینی برای ۲۲/۸٪ پسران و ۱۲/۲٪ دختران اهمیت در حد متوسط و برای ۴۰/۷٪ دختران و ۵۰/۷٪ پسران اهمیت زیادی دارد. که از نظر آماری اختلاف معنی دار است. ($p=0/02$)

بر اساس یافته‌ها اشتراک طبقه‌ی اجتماعی همسر آینده برای ۳۶/۹٪ پسران و ۴۶/۵٪ دختران دارای اهمیت خیلی زیاد و برای ۳۲٪ پسران و ۲۰٪ دختران دارای اهمیت در حد متوسط می‌باشد. (جدول شماره ۱) که از نظر آماری اختلاف معنی دار است. ($p=0/008$)

یافته‌ها نشان داد که ۴/۱٪ از پسران و ۰/۹٪ از دختران رعایت ظواهر مذهبی را در انتخاب همسر بدون اهمیت می‌دانند، همچنین ۳۶/۸٪ دختران و ۳۹٪ پسران به ظواهر مذهبی به عنوان یک معیار در انتخاب همسر آینده اهمیت خیلی زیاد می‌دهند. با توجه به نتایج از نظر آماری اختلاف معنی دار نمی‌باشد. ($p=0/2$)

در جامعه‌ی مورد مطالعه ۱۸/۷٪ پسران و ۱۴/۵٪ دختران معیار همشهری بودن را در انتخاب همسر بی‌اهمیت، ۲۱/۵٪ دختران و ۱۸/۷٪ پسران توجه به آن را دارای اهمیت کم می‌دانند و فقط ۱۷/۱٪ پسران و ۱۰/۱٪ دختران به آن در انتخاب همسر

به آن در همسر گزینی اهمیت خیلی زیاد می-
دهند. (جدول شماره ۱) که با توجه به اطلاعات
حاصله از نظر آماری اختلاف معنی‌دار نمی‌باشد.
($p=0/48$)

آینده اهمیت خیلی زیادی می دهند. که از نظر آماری
اختلاف معنی دار نمی‌باشد. ($p=0/2$)
هم‌چنین، توجه به معیار فامیل بودن در انتخاب
همسر از دیدگاه ۴۲/۸٪ دختران و ۴۰/۷٪ پسران بی-
اهمیت می‌باشد و فقط ۷/۳٪ پسران و ۳/۱٪ دختران

جدول شماره ۱۵): توزیع فراوانی دانشجویان مورد مطالعه بر حسب میزان اهمیت دادن به معیار های همسرگزینی

P value	دختر (%)					پسر (%)					جنس معیار ها
	هیچ	کم	متوسط	زیاد	خیلی زیاد	هیچ	کم	متوسط	زیاد	خیلی زیاد	
۰/۰۰۱	۰	۰	۰	۲۰	۸۰	۰	۰	۳/۳	۳۰/۱	۶۶/۷	صداقت
۰/۰۱	۰	۰/۴	۲/۶	۱۳/۹	۸۳	۰	۰	۵/۷	۲۵/۲	۶۹/۱	اخلاق خوب
۰/۰۰۱	۰	۰	۱/۷	۲۰/۹	۷۷/۴	۰	۰	۶/۵	۳۰/۱	۶۳/۴	عفت و پاکدامنی
۰/۰۰۱	۰	۰	۲/۲	۲۴/۵	۷۳/۴	۰	۱/۶	۷/۴	۳۱/۱	۵۹/۸	سلامت روانی
۰/۲۷	۰/۴	۰/۹	۳/۱	۲۲/۶	۷۳	۰	۰/۸	۷/۴	۲۵/۶	۶۶/۱	وفاداری
۰/۰۰۱	۰/۹	۶/۵	۶۷/۴	۱۶/۵	۸/۷	۰	۱/۶	۳۵	۴۴/۷	۱۸/۷	زیبایی ظاهری
۰/۰۰۱	۰	۰	۱/۷	۳۴/۵	۶۳/۸	۰/۸	۲/۵	۱۵/۶	۴۳/۴	۳۷/۷	مسئولیت پذیری
۰/۰۰۱	۰	۱/۸	۲۴	۴۷/۱	۲۷/۱	۷/۴	۱۰/۷	۳۹/۳	۲۸/۷	۱۳/۹	داشتن شغل مناسب
۰/۰۲	۰/۹	۱/۷	۲۹/۶	۴۳/۵	۲۴/۳	۰/۸	۸/۱	۳۳/۳	۴۰/۷	۱۷/۱	تناسب سطح تحصیلات
۰/۰۰۱	۰	۰	۸/۳	۳۹/۳	۵۲/۴	۰	۴/۹	۲۶	۴۳/۱	۲۶	استقلال فردی
۰/۰۳	۰	۰/۴	۸/۳	۳۸/۹	۵۲/۴	۰/۸	۰	۱۷/۱	۳۸/۲	۴۳/۹	فداکاری
۰/۰۰۷	۰	۰	۱۱	۳۳	۵۵/۹	۰	۱/۶	۱۶/۳	۴۲/۳	۳۹/۸	میزان عمل واجبات دینی
۰/۱۳	۰/۴	۳	۲۳/۹	۴۴/۳	۲۸/۳	۰/۸	۰	۲۰/۳	۴۲/۳	۳۶/۶	اصالت خانوادگی
۰/۲۶	۲/۲	۸/۷	۵۹/۴	۲۳/۶	۶/۱	۲/۵	۱۳/۱	۵۶/۶	۱۷/۲	۱۰/۷	وضعیت اقتصادی طرف مقابل
۰/۰۰۱	۰	۰	۷/۴	۴۱/۹	۵۰/۷	۲/۵	۲/۵	۱۹/۷	۴۰/۲	۳۵/۲	رضایت والدین خود
۰/۰۰۸	۰/۹	۰/۹	۲۰/۴	۴۶/۵	۳۱/۳	۰	۴/۹	۳۲	۳۶/۹	۲۶/۲	اشتراک طبقه ی اجتماعی
۰/۴۸	۴۲/۸	۲۷/۵	۲۲/۳	۴/۴	۳/۱	۷	۲۶	۲۱/۱	۴/۹	۷/۳	فامیل بودن

بحث و نتیجه گیری

یافته‌های پژوهش نشان دادند، که دانشجویان دختر و پسر معیارهایی نظیر صداقت، اخلاق خوب، عفت و پاکدامنی و وفاداری را جزو با اهمیت ترین مسایل در انتخاب همسر می دانند، ولی دانشجویان پسر به معیار های زیست شناختی و اقتصادی مثل زیبایی ظاهری، سلامت جسمانی و وضعیت اقتصادی خود و دختران به معیارهای روان شناختی و اجتماعی هم چون مسئولیت پذیری، استقلال فردی، رضایت والدین خود و اشتراک مذهبی بیش تر اهمیت می دهند، مصلی نژاد و همکارانش در پژوهشی جهت بررسی معیار های ازدواج از دیدگاه دانشجویان دختر و پسر دانشکده‌ی علوم پزشکی جهرم انجام دادند به این نتیجه رسیدند که دختران به معیارهای روان شناختی و اجتماعی نظیر قدرت تصمیم گیری، اشتراک مذهب و فرهنگ و رفتارهای اجتماعی و پسران به معیارهای زیست شناختی نظیر زیبایی ظاهری و جذابیت فرد مورد نظر اهمیت بیش تری می‌دهند. یافته های فوق با نتایج پژوهش حاضر همخوانی دارد. (۵)

بر اساس یافته ها پنج معیار دارای اهمیت بیش تر در انتخاب همسر آینده از دیدگاه دختران به ترتیب صداقت، اخلاق خوب، عفت و پاکدامنی، سلامت روانی و وفاداری و از دیدگاه پسران به ترتیب صداقت، اخلاق خوب، وفاداری، عفت و پاکدامنی و سلامت روانی می باشد. در حقیقت دو معیار اولی برای هر دو جنس یکسان است. علاوه بر آن یافته ها نشان دادند که دختران به ترتیب معیار هایی نظیر فامیل بودن، همشهری بودن و وضعیت اقتصادی طرف مقابل و پسران فامیل بودن، همشهری بودن و میزان عمل به مستحبات دینی را در انتخاب همسر آینده دارای کمترین اهمیت دانسته‌اند. دختران و پسران فامیل بودن طرف مورد نظر را کم اهمیت ترین معیار در انتخاب همسر آینده برشمرده اند. از

این موضوع می توان نتیجه گرفت که آنان به دلیل آگاه بودن از خطرات ازدواج های فامیلی آن را به عنوان کم اهمیت ترین معیار تلقی کرده اند.

در پژوهش مشابهی که در سال ۱۳۷۸ش. توسط شهیدی و همکارانش در دانشگاه علوم پزشکی کردستان انجام گرفت نشان داده شد که: دانشجویان به معیار های اخلاقی و اصالت خانوادگی فرد مورد نظر اهمیت زیادی می دهند و وضعیت اقتصادی دارای اهمیت کمتری است. یافته های فوق با نتایج پژوهش حاضر که ویژگی های اخلاقی فرد مورد نظر در بین دانشجویان دارای اهمیت بالایی است، و وضعیت اقتصادی دارای اهمیت کم تری می باشد همخوانی دارد. (۶)

افراد جامعه‌ی مورد مطالعه صداقت و اخلاق خوب را جزو با اهمیت ترین مسائل در انتخاب همسر می دانند، که این نتایج اهمیت صداقت و اخلاق را در جامعه دانشجویی نشان می دهد. مسئولین باید بیشتر به نقش این مسایل در ازدواج دانشجویی توجه کنند. در تحقیق دیگری که حرازی و همکارانش جهت بررسی دیدگاه دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد پیرامون عوامل موثر بر ازدواج انجام دادند، نتایج نشان داد که از دیدگاه دختران با ایمان بودن، خوش اخلاق بودن، مسئولیت پذیری، وفاداری و صبوری و از دیدگاه پسران معیارهایی هم چون با ایمان بودن، خوش اخلاق بودن، مسئولیت پذیری، زیبایی و وفاداری دارای اهمیت بالایی است. نتایج فوق با یافته های پژوهش حاضر که دختران و پسران معیار هایی هم چون اخلاق خوب و وفاداری را جزو پنج معیار دارای اولویت در انتخاب همسر می دانند هم خوانی دارد. هم چنین می توان نتیجه گرفت که دانشجویان پسر مورد مطالعه همانند دانشجویان پسر مورد مطالعه در دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد به زیبایی

های ازدواج در عرصه‌ی دانشگاه‌ها میزان آگاهی دانشجویان را در این زمینه افزایش دهند.

تقدیر و تشکر

در آخر از تمامی عزیزانی که ما را در این مطالعه یاری نموده اند کمال تشکر را داریم.

ظاهری در انتخاب همسر آینده نسبت به دختران اهمیت بیش تری می دهند. (۱)

یافته های حاصل از پژوهش می تواند به مجریان آموزشی و مشاوره دانشگاه ها کمک نماید. تا دیدگاه های دختر و پسر را در انتخاب همسر مورد توجه قرار دهند، و بر اساس اصول و مبنای صحیح اقدام لازم را انجام دهند، و جهت تحقق بخشیدن به فرهنگ مقدس ازدواج پیشنهاد می گردد، که ستاد

منابع

- ۱) حرازی، محمد علی و همکاران. بررسی دیدگاه دانشجویان علوم پزشکی شهید صدوقی یزد پیرامون عوامل موثر بر ازدواج. مجله ی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی- درمانی شهید صدوقی یزد، شماره ی اول، سال نهم، بهار ۱۳۸۰، صفحه ۳۷.
- ۲) کوشان، محسن. سفر عشق، نشر آژند، سبزوار، چاپ اول، ۱۳۸۰ش.
- ۳) نوابی نژاد، شکوه. ملاک ها و عوامل موثر بر ازدواج جوانان، طب و تزکیه+همایش کشوری نقش ازدواج در بهداشت روانی دانشجویان- صفحه ۱.
- ۴) حق دوست، علی اکبر. بررسی دیدگاه دانشجویان علوم پزشکی پیرامون عوامل موثر بر ازدواج، مجموعه مقالات بررسی نگرش کاربران در ازدواج دانشجویان، ۱۳۸۴، صفحه ۳۰.
- ۵) مصلی نژاد، لیلا و همکاران. بررسی معیارهای همسرگزینی از دیدگاه دو گروه دانشجویان دختر و پسر دانشکده علوم پزشکی جهرم، مجله‌ی علمی دانشکده‌ی علوم پزشکی و خدمات بهداشتی- درمانی جهرم، بهار و تابستان ۱۳۸۵، صفحه ۳۲.
- ۶) شهیدی، محسن و همکاران. بررسی مشکلات و معیار های ازدواج دانشجویان علوم پزشکی کردستان، مجله دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی- درمانی کردستان، ۱۳۸۰ش.